

**KAEDAH HAFAZAN DAN SISTEM PEMBELAJARAN
AL-QURAN: KAJIAN KES DI MAAHAD TAHFIZ
AL-QURAN AL-MUHAJIRIN, NARATHIWAT,
THAILAND**

**MISS WANFARIHA WAEYUSOH
A1510855M07**

**SARJANA PENGAJIAN AL-QURAN
KULLIYAH USULUDDIN DAN SAINS AL-QURAN
UNIVERSITI ISLAM ANTARABANGSA SULTAN ABDUL HALIM
MU'ADZAM SHAH (UniSHAMS)**

1439/2018

ABSTRAK

Menghafaz Al-Quran adalah suatu kemuliaan di sisi Allah SWT. Ia memerlukan kaedah yang betul dan komitmen yang tinggi. Kaedah yang betul amat penting bagi memastikan hafazan tersebut sentiasa kukuh dalam ingatan seseorang *huffaz*. Kajian yang dijalankan ini adalah satu kajian untuk melihat serta mengkaji kaedah hafazan dan sistem pembelajaran Al-Quran: kajian kes di Maahad Tahfiz Al-Quran Al-Muhajirin, Narathiwat, Thailand. Tujuan kajian ini dijalankan adalah untuk melihat apakah kaedah yang diterapkan oleh Maahad Tahfiz Al-Quran tersebut. Seterusnya perkembangan maahad tahfiz di Negara Thailand serta menghuraikan masalah yang dihadapi oleh para *huffaz* sepanjang proses menghafaz Al-Quran. Seramai 50 orang pelajar terlibat dalam kajian ini. Instrumen kajian yang digunakan dalam kajian ini adalah instrumen pemerhatian (observasi) dengan pemerhati situasi dijalankan secara teliti terhadap tingkah laku, keadaan persekitaran pemerhati dan kaedah pembelajaran yang dijalankan. Di samping itu, soal selidik dan kajian perpustakaan turut dijalankan untuk memperolehi maklumat yang diperlukan. Hasil dapatan yang diperolehi daripada latar belakang responden borang soal selidik para pelajar mengenai kaedah, sistem dan masalah; kesemuanya dianalisis secara terperinci. Penelitian ini diharap dapat membantu melahirkan satu kaedah yang lebih kreatif dan efektif untuk mempermudah dalam menghafaz Al-Quran dan melahirkan lebih ramai *huffaz* yang berkualiti dalam jangka masa yang singkat.

ABSTRACT

Memorizing the Quran is a noble deed to Allah SWT. It requires the right method and a high commitment to succeed. The correct method is important to ensure that the memorization is always strong in the memory of *huffaz*. This research is a study to examine the method of memorization of Al-Quran and its learning system: A case study at Maahad Tahfiz Al-Quran Al-Muhajirin, Narathiwat, Thailand. The purpose of this study is to observe the method applied by the Maahad Tahfiz Al-Quran. Apart from that, the purpose is also to study the development of Maahad Tahfiz in the Thailand as well as to describe the problem faced by the *huffaz* during the process of memorizing the Quran. A total of 50 students were involved in this study. The research instrument used in this study is through observation with observation of the situation being carried out carefully on behavior, the environment of the observation, and also the learning method. In addition, questionnaires and library surveys were also conducted in order to obtain the required information. The result obtained from the background of the respondents through the questionnaire on methods, systems and problems; all were analyzed in detail. This research is expected to help create a more creative and effective method to facilitate the memorization of the Quran and produce a lot more *huffaz* of the highest quality in the short term.

ISI KANDUNGAN

ABSTRAK	i
ABSTRACT.....	ii
APPROVAL PAGE.....	iii
PENGHARGAAN	iv
PENGAKUAN.....	vi
JADUAL TRANSLITERASI.....	vii
SENARAI SINGKATAN HURUF.....	ix
ISI KANDUNGAN	x
BAB 1.....	1
PENDAHULUAN	1
1.0 Pengenalan	1
1.1 Latar Belakang Masalah	4
1.2 Permasalahan Kajian.....	5
1.3 Persoalan Kajian.....	8
1.4 Obejktif Kajian.....	8
1.5 Kepentingan Kajian.....	8
1.6 Faedah Kajian.....	9
1.7 Limitasi Kajian.....	9
1.7.1 Limitasi Masa.....	9
1.7.2 Limitasi Tempat.....	9

1.7.3	Limitasi Kajian.....	10
1.8	Metodologi Penyelidikan	10
1.8.1	Kaedah Instrumen Pemerhatian dan Pengamatan (observasi)..	10
1.8.2	Soal Selidik.....	10
1.8.3	Kajian Perpustakaan.....	10
1.9	Definasi Tajuk Kajian.....	11
1.10	Kesimpulan.....	16
BAB 2A.....		17
SEJARAH PERKEMBANGAN HAFAZAN AL-QURAN DI THAILAND		17
2.0	Pengenalan.....	17
2.1	Pengenalan Pembelajaran Kaedah Hafazan Al-Quran.....	18
2.2	Sejarah Perkembangan Al-Quran dan Maahad Tahfiz di Thailand.....	21
2.3	Kepentingan dan Kelebihan Menghafaz Al-Quran.....	23
2.4	Hukum Menghafaz Al-Quran.....	28
2.5	Adab-Adab Menghafaz Al-Quran.....	30
2.6	Panduan dan Langkah-Langkah Menghafaz Al-Quran.....	33
2.7	Kesimpulan.....	34
BAB 2B.....		35
KAEDAH HAFAZAN DAN SISTEM PEMBELAJARAN AL-QURAN		35
2.1	Kaedah Menghafaz Al-Quran Yang Bekesan.....	36
2.2	7 Contoh Metode-Metode Hafazan Al-Quran di Dunia.....	39

2.2.1	Kaedah Pakistan.....	42
2.2.2	Kaedah Deobandy India.....	44
2.2.3	Kaedah Makkah Munawwarah Arab Saudi	47
2.2.4	Kaedah Turki	49
2.2.5	Kaedah Tahfiz Dari Indonesia.....	51
2.2.6	Kaedah Darul Quran Malaysia.....	53
2.2.7	Kaedah Darussalam Thailand.....	57
2.3	Kesulitan Dalam Menghafaz Al-Quran.....	59
2.4	Masalah-Masalah Dalam Menghafaz dan Mengekalkan Hafazan Al-Quran.....	63
2.4.1	Masalah Dalaman (Internal) Seorang Hafiz Al-Quran.....	64
2.4.2	Masalah Luaran (External) Seorang Hafiz Al-Quran.....	65
2.5	Kesimpulan.....	65
BAB 2C		66
SOROTAN KAJIAN		66
2.0	Pengenalan	66
2.1	Kajian Terdahulu	66
BAB 3.....		74
METODOLOGI KAJIAN		74
3.0	Pengenalan	74
3.1	Metodologi Penyelidikan.....	75

3.1.1	Kaedah Pemerhatian.....	75
3.1.2	Soal Selidik.....	77
3.2	Proserdur Kajian.....	79
3.2.1	Pemerhatian.....	79
3.2.2	Soal Selidik.....	81
3.2.3	Kajian Perpustakaan.....	81
3.3	Kesimpulan.....	82
BAB 4.....		83
ANALISIS KAJIAN KES.....		83
4.1 A: PENGENALAN MAAHAD TAHFIZ AL-QURAN AL-MUHAJIRIN		
.....		83
4.1.0	Pengnalan.....	83
4.1.1	Sejarah Penubuhan MTAM	84
4.1.2	Objektif Penubuhan.....	86
4.1.2.1	Guru-Guru Tahfiz	87
4.1.3	Sistem Pendidikan MTAM.....	88
4.1.3.1	Pendidikan Tahfiz Cara Moden dan Cara Trandisiona.....	88
4.1.3.2	Perbezaan Antara Pendidikan Tahfiz Cara Moden	
dan Pendidikan Cara Trandisional		88
4.1.4	Sistem Pengajian di Maahad Tahfiz Al-Quran	
Al-Muhajirin (MTAM).....		90
4.1.4.1	Syarat Kemasukan Pelajar.....	90

4.1.4.2 Silibus Pembelajaran di Maahad Tahfiz Al-Quran	
Al-Muhajin	90
4.1.4.3 Jadual Harian Pelajar MTAM	91
4.1.4.4 Misi MTAM.....	93
4.1.4.5 Moto MTAM.....	93
4.1.4.6 Kegiatan Pelajar Bersama Masyarakat.....	93
4.1.5 Pengajian di Maahad Tahfiz Al-Quran Al-Muhajirin (MTAM)	94
4.1.6 Sistem Dan Kaedah Hafazan di Terapkan Oleh MTAM	94
4.1.6.1 Kelas Iqra'	95
4.1.6.2 Kelas Nazirah.....	95
4.1.6.3 Kelas Tasmik.....	96
4.1.6.4 Kelas Mengulang.....	97
4.1.6.5 Kelas Akademik.....	97
4.1.6.6 Kelas Agama (Fardu Ain).....	97
4.1.7 Sistem peperiksaan di Maahad Tahfiz Al-Quran	
Al-Muhajirin (MTAM).....	97
4.1.8 Sistem Ko-Kurikulum di MTAM	98
4.1.9 Kekangan dan Permasalahan Yang Terdapat di MTAM.....	98
4.1.10 Kesimpulan	100
4.2 B: ANALISIS; SOAL SELIDIK.....	103
4.2.0 Pengenalan	103

4.2.1	Bahagian A: Latar Belakang Responden Dan Perbincangan Tentangnya.....	104
4.2.2	Bahagian B: Sistem Pembelajaran Al-Quran di Maahad Tahfiz Al-Quran Al-Muhajirin, Narathiwat, Thailand.....	112
4.2.3	Bahagian C: Kaedah Menghafaz Dan Masalah-Masalah Menghafaz Serta Penyelesaiannya.....	118
I	Kaedah Menghafaz.....	118
II	Masalah-Masalah Menghafaz.....	123
BAB 5	.....	130
CADANGAN DAN PENUTUP	.....	130
5.0	Pengenalan	130
5.1	Perbincangan Kajian.....	131
5.1.1	Latar Belakang Responden.....	131
5.1.2	Kaedah Hafazan Al-Quran Yang Dilaksanakan.....	133
5.1.3	Sistem Pembelajaran Al-Quran Yang Dilaksanakan.....	133
5.1.4	Masalah Yang Terdapat.....	134
5.2	Rumusan Dapatan Kajian.....	135
5.3	Cadangan Penyelidik.....	136
5.3.1	Guru	137
5.3.2	Pelajar	138
5.3.3	Ibubapa.....	138

5.3.4	Maahad Tahfiz / Pentadbir Tahfiz.....	138
5.3.5	Masyarakat.....	139
5.4	Cadangan Kajian Lanjutan.....	139
5.5	Penutup.....	140
	RUJUKAN	141
	LAMPIRAN 1.....	146
	LAMPIRAN 2.....	148